

**Становище
на съдията Румен Янков по к.д. № 1 от 2007 г.**

Случаят е първият в практиката на съда - приета разпоредба от закон по реда на чл. 88, ал. 1 от Конституцията да е обявена с друго съдържание в ДВ, бр. 63 от 2006 г. (по-долу ще стане въпрос за съществено различие между приета и публикувана разпоредба). Настоящото становище е провокирано от факта, че като основание за обявяване на текста от закона за противоконституционен в решението е посочен чл. 88, а не действително нарушените разпоредби на Конституцията. По фактите не може да се спори - те са тези, които са приети и в решението: Законопроектът на ЗДДС е приет на първо гласуване на 27 април 2006 г. На 22 юни 2006 г. е постъпило предложение от народен представител в чл. 3, ал. 2 изречение първо от закона, след думата нотариус да се добави "с изключение на процесуалното представителство". Това предложение не е възприето от Комисията по бюджета и финанси, по тъй като то не може да преустанови процедурата по приемане на закона, предложението с добавката е подложено на гласуване още същият ден. При проведеното гласуване предложението не е прието, но непосредствено след това е на правено прегласуване и добавката е приета. Тогава ръководещият заседанието заместник-председател на Народното събрание е обявил, че "Разпоредбата на чл. 3 е приета" и изрично е посочил името на народния представител, направил предложението между първо и второ четене. Независимо от това, близо месец след това, председателят на Комисията по бюджет и финанси на 19 юли е предложил събранието "да гласува чл. 3, който пленарната зала вече гласува". Предложението му за прегласуване не е прието. Упорито е направено ново искане за прегласуване, което вече е прието. Въпреки това гласуване не е проведено и дебатът е приключил с думите на зам.-председателя на събранието "Предложението се приема". Последвала е публикация на чл. 3, ал. 2 ЗДДС в ДВ, бр. 63 от 2006 г. без приетата добавка на народния представител с "изключение на процесуалното представителство". Какви юридически изводи следват от горните факти: На първо място - грешката допусната от несведущи, може да бъде извинение или оправдание. Тя може да бъде поправена от този, който я е допуснал или по взаимно съгласие с другото чрез уреждане на повдигнат спор. Но грешката, допусната от орган на публичната власт, може да бъде поправена само чрез жалба, т.е. от Конституционния съд. За това съществуват много аргументи, но един е най-убедителен - никой не може да принуди органа, издал акта, да го отмени (факт - от 22 юни 2006 г. приетата разпоредба публикувана в превратен вид, все още не е коригирана). На второ място - чл. 3, ал. 2 от закона изр. първо, в пълната му редакция е прието на две гласувания съобразно изискването на чл. 88, ал. 1 от Конституцията окончателно на 22 юни 2006 г. Няма съмнение, отпадането на добавката "с изключение на процесуалното представителство" съществено променя смисъла на разпоредбата не само защото не изключва облагането на гражданите от данък за упълномощените от тях адвокати пред съд, но и според чл. 434 ГПК и пред нотариус. Последващите действия на народните представители след приет закон чрез прегласуване с цел да се направят съществени промени в него противоречи на споменати по-долу основни конституционни разпоредби. Ако се приеме, че може да се действа по подобен начин последицата ще е само една - с лекота законодателният процес да се самоотрича. Такава трябва да бъде принципната позиция на съда при подобни ситуации. Но както бе отбелязано по-горе в случая няма направено по същество и трето гласуване. За това с още по-голямо основание се налага изводът, че предложението на народния представител е прието още на 22 юни 2006 г. и всякакви опити за промяна след това дори не са осъществени. Кои разпоредби на Конституцията са нарушени? На първо място чл. 5, ал. 5 - "Всички нормативни актове се публикуват". За фундаменталното значение на разпоредбата не може да се спори. Още от 17-ти век важи тезиса "Който и да разполага със законодателна или висша власт в държавата е длъжен да управлява не с помощта на импровизирани укази, а с действителни постоянни закони, обявени и известни на хората". Очевидно е, че основният закон има предвид публикуване на автентично приети разпоредби, а не техния преиначен вид. На второ място чл. 77, ал. 1, т. 4 - "Председателят на Народното събрание удостоверява с подписа си съдържанието на приетите от Народното събрание актове". Без значение е характерът на опущението, довело до погрешната публикация, тъй като след нея законът може да бъде прилаган само според обявеното съдържание в Държавен вестник, каквато не е волята на депутатите. Спазването на процедурата по приемането на закона, към която трябва да се добави и задължението по Конституция на председателя на Народното събрание да го публикува, е предпоставка за неговата валидност - без надлежна процедура няма закон. Така описаното опущение изключва възможността законът да бъде обсъждан по-нататък - дали е съобразен по същество с Конституцията. За това и считам за излишно детайлното възпроизвеждане на становищата на заинтересованите страни, които се отнасят до същината на спора.

Съдия Румен Янков